

D.I.C

El senyor Pich ha declarat que
l'Estatut hauria d'aprovar-se
insu flato

ANY I. - N.º 10. ~ CORTS CATALANES, 635, 1º - TEL. 22966. - SUBSCRIPCIÓ ANUAL: BARCELONA 7 pts. Fora 7'50 pts. ~ 22 AGOST 1931 - 15 CTS.

La Processó de la Pàtria

Un telegrama del D.I.C

A València tenen un governador, que val la pena. És un cas inesperat. Qui ens havia de dir que aquell lerrouxista, que gairebé no gosem anomenar, resultés una autoritat digníssima? Perquè haveu de saber que ha prohibit a *La Traca* de persistir en la seva innoble campanya anticlerical, ha emparat les processons públiques i ha dit que no li faria pas res de presidir-les. Cert que també ha posat límits a la campanya que el Dic, sota una altra etiqueta, realitza a València. Amb gust hem atès les observacions d'una autoritat tan imparcial, tan veritablement democràtica. I li havem tramès, de Barcelona estant, el següent telegrama:

Dic felicita el governador de València, atén les seves indicacions i es posa incondicionalment a les seves ordres.

L'Esquerra mixtifica l'Estatut de Catalunya

A darrera hora de la confecció del present número, llegim a la premsa el vot particular presentat per Alomar i Xirau, en representació de l'Esquerra Catalana, al projecte de Constitució. D'ell, ara com ara, sols volem recollir un punt: l'aprovament de la dissolució de les ordes religioses i la recaptació per a Catalunya de tots els béns confiscats a les que tenen la seu en la nostra Pàtria.

Aquesta actitud de les esquerres catalanes, no per esperada, ens ha colpit menys. Ella les confon amb les esquerres, racialment espanyoles, de profunda tradició sectària, i així les desplaça del meridià europeu.

El paper de Macià, especialment, ens ha causat tristesa. De la seva tradició familiar, de les prometes fetes abans de votar l'Estatut, de la seva posició com a cabdill d'un poble, àdhuc de les cerimònies i compliments d'aquests dies, visitat convents i catedrals, encaixant amb Prelats i abadeses, n'esperàvem una altra seqüència. Per avui, recollim, només el seu gest.

A Macià, però, i a tots els seus corifeus, des d'ara volem dir-los, que, si com a homes odien el robatori, i tot crim de dret comú, com a catalans refusen virilment que el patrimoni de la nostra pàtria sigui enriquit amb la usurpació dels béns d'una classe social, la més respectable per ésser la més humil. Ni amb sang borraríem la deshonra que consentíem que les nostres futures institucions autònomes s'acollissin dins d'edificis robats, i la nostra economia s'insufís amb valors i tresors d'altri.

Per ésser catalans lliures, mai de ja mai haurem d'ésser homes deshonorats.

A sou dels bolxevics

Els diaris de Moscou han publicat un programa per crear a Espanya una nova agitació revolucionària. Heus-ne aquí els punts essencials: 1º Denunciar el caràcter reaccionari del govern Zamora. 2º Preparar la participació dels soldats als Soviets de pagesos i obrers. 3º Crear soviets fabrils. 4º Armar, tant com sigui possible, les multituds obreres i pageses. 5º Preconitzar una revolució agrària, amb distribució gratuïta de les terres.

Es la millor... perquè es l'única.

Republicans, si; lladres, no

Cuvier, refeia qualsevol animal prehistòric, valent-se d'un membre, potser insignificant, del monstre. «Aquesta ungla, deia, exigeix una mà, una columna vertebral, una testa determinades». I amb la finor del seu llapis us recreava, en mig de fulles gegantines i de rocatams, l'enorme bèstia desapareguda.

El polític desaprensiu—el *desamortitzador* de l'any 70, el *nacionalitzador* del 31—ha obrat sempre a la manera de Cuvier. Ara, que en lloc d'obtenir un cos a través d'una ungla, ha provat d'obtenir les ungles a través d'un cos doctrinal. Veieu l'aplicació d'aquest mètode en el Projecte de Constitució. Les ungles cobejades són la nacionalització dels béns eclesiàstics i l'aprovació d'un magnífic pressupost d'Instrucció Pública. El cos doctrinal, que justificarà aquests brillants afers, invoca la Socialització progressiva; preveu la incautació gratuïta de la propietat, en casos d'urgència, i estatueix l'ensenyament laic, únic i obligatori.

Més clar: un estol de polítics idealistes, orientats per l'Ossorio, havien proposat una Constitució que, agermanant el seny amb la modernitat, consolidés la República i afavorís els obrers. Negligint petites deficiències, aquest fou l'esperit de l'avantprojecte. Però una colla de revolucionaris eixerits mobilitzaren la premsa contra l'Ossorio, i presenten avui a les Corts una Constitució que els permetrà d'assolir: 1º Una gratificació de les sectes; 2º Una participació desinteressada en la nacionalització dels béns eclesiàstics, i 3º Algunes gratificacions indirectes del suculentíssim pressupost exigít per l'escola única.

Obsessionats per aquesta misèrrima ambició, posaran en compromís gravíssim la consolidació del Règim. Es forgen la illusió d'imposar oportunament el conservadurisme per a fruir en pau de l'expoliació eclesiàstica? L'experiència demostra que el poble aprèn de pressa els mals exemples. Un Estat que consagra oficialment el dret a robar, ha de caure, per força, en l'anarquia, no podrà deturar-se a mig camí.

Per la fe i la moral d'aquesta mainada que constitueix el millor tresor del país; en defensa de la llibertat i de l'emulació intel·lectuals; per amor a Catalunya i a la República combatrem el Projecte, amb tota l'ànima. Cal que la nostra terra, aixecant-se al crit de sometent, foragiti l'escamot de lladres que volen imposar-nos la llei. Apleguem-nos entorn dels Santuaris, fogars de la cultura pàtria; escalem a milers els cims de Montserrat; enarborem, prop del cel, la bandera de la Fe i de la Llibertat i estiguem disposats a immolar, si convé, les nostres vides.

Aquesta serà la nostra resposta. Voldríem que ens fessin costat, no solament els catòlics, ans tots aquells qui han rebut algun benefici dels religiosos: que n'han estat deixebles o malalts... I tots aquells que senten, per damunt de qualsevol partidisme, l'imperatiu del dret i l'amor a la Llibertat.

El frare i la guineu

Vet ací que una vegada, hi havia un frare que anava de camí, quan en travessar un bosc, li va sortir una guineu que el va saludar afectuosament amb una cara riallera que demostrava la més absoluta confiança.

I aquell frare, que era una bona persona i que mai no pensava mal de ningú, li proposà fer una estona de camí junts. Això volia aquella mala peça de guineu, qui sota la capa de la cordialitat hi amagava una refinada malícia.

—I doncs, senyor frare,—li digué,—deu estar molt lluny el vostre convent?

—Ja ho crec, al darrera d'aquesta serralada que es veu,—li respongué el frare, mig esbufegant per la pujada del camí.

—Deveu estar molt proveïts, no fa?—tornà a dir la guineu.

—Déu n'hi do i Ell ho vulgui!

—Que teniu gallines?

—Ja ho crec! Més que un foc no en cremaria!

—I el galliner, el teniu a l'hort?

—Sí, en un recó, al costat del pou i ben a prop de la paret de tanca...

No volgué saber res més la guineu, i fent la desmenjada s'acomiadà del frare, amb molt bones paraules i amb molt millors salutacions. I el frare, que era molt espavilat, malgrat la seva bonesa, l'intrigà tant la conversa amb la guineu, que quan arribà al convent ho explicà tot al Pare Guardià. Aquest l'escollà amb tota atenció i l'acomiadà amb molt bones paraules:

—Heu fet molt bé d'avisar-m'ho, car pendré les meves mesures...

I aquestes foren posar un enfilall de parany al voltant dels galliners del convent, en un dels quals hi quedà agafada la maleïda guineu, quan aquella nit es dirigí al convent a passar compte de les gallines que els bons frares criaven.

I és clar, pel pecat va trobar la penitència.

I això que passà a la guineu, també li passarà al govern de la República, si hom arriba a aprovar el Projecte de Constitució que els diaris han publicat.

Sota la paraula pomposa de *nacionalitzar* hom hi amaga la vulgar i fastigosa de *robar*, quan es tracta de les propietats que pertanyen legítimament a les ordes religioses. Com la guineu, el govern sap el bé de Déu de material docent, museus, biblioteques, finques rústiques i urbanes que tenen els frares i les monges a còpia d'any de treball i de suors, i que empenen a benefici del mateix poble. Doncs bé, el govern prou ho voldria per a ell, però tal com li passà a la guineu podria ésser fàcil que hi trobés un parany i s'hi agafés els dits!

PETRITXOL

Interviú amb una màquina d'escriure

AQUELL xòfer baladrer qui té la parada al bar del cantó i moltes nits ens fa la son impossible amb concerts d'acordeon, avui en sortir de casa ens ha convidat a pujar al seu taxi. Hem acceptat com per cobrar-nos d'una manera o altra, els enuigs empipadors que ens proporciona.

—Cap on voleu que us dugui?

—Pel mateix preu, cap a la plaça de la República.

I amb un somriure una mica taill ha engegat.

Xafagosa hora matinal! Dins la fornícula ambulant, ens sentim tot infants com un menut gronxant-se en un trapeç.

Arribem a la plaça històrica. Hem d'advertir que davallem de l'auto amb recança? Romanem una estona indecisos, i entrem dins el Palau de la Generalitat.

Tot és silenci encara. Deambulem pel pati dels tarongers: ens estan- tolem en la barana de la galeria gòtica. Mentrestant comença de passar un funcionari i un altre i tot un grup. I belles mecanògrafes, totes amb l'elegant lassitud amb que hom recomença la feina monòtona de cada dia.

Una vaga lassitud envaeix també la nostra ànima errívola. I si avui aprofitéssim l'avinentsa per a inter- viuar aquell diputat sobre la lliber- tat sindical?

—Vandellós!—cridem tot d'una.

Vandellós és un ordenança amic: alt, ben cepat i color de fum d'es- tampa.

—Maneu,—ens respon. Li expo- sem la nostra decisió. I ell ens escolta somrient amb un somriure d'efigie romànica, mentre amb les manasses s'allisa els faldons del seu jaqué. ai las!, una mica restringit.

—Mireu! si no em comprometeu, jo us diré un camí per poder enrao- nar a l'hora amb el diputat que desitgeu. Us fiqueu per allí, trobareu un corredor amb una porta al cap- davall, obriu i espereu-me.

DESPRÉS de dos minuts, érem sols dins una recambra, buidada en l'a- resta de la pared. Una llum grisca l'il lumina. I arrimada en un cantó, una taula barroca, i una màquina d'escriure abandonada damunt.

Ens atensem a la màquina, com en recerca de diàleg i companyia. L'acaronem i tot. És nova, flamant, encara mig coberta amb els papiers de l'embalatge. Sense temps tampoc de preguntar-li el nom, seguidament tota amable, ella ens el diu:

—Hispano-Olivet-ti.

—Així sou mestissa, bona minyo- na,—repliquem nosaltres.

Ella, amb la brillantor de les seves varetes, ens somriu. Després pros- segueix:

—La meua mare era feixista. L'es- perit de Mussolini va infantar-la perquè volés d'un indret a l'altre del món, com una coloma missatgera per proclamar l'imperialisme de la meua Pàtria.

—Doncs, com és que, italianista fervorosa, vau casar-vos amb un estranger, un espanyo?

—L'imperialisme del vostre petit Mussolini (que en glòria sigui) va exigir-ho així, a fi de poder volar damunt la vostra Pàtria.

—I on teniu la llar?

El meu poble

La lluita entre l'alcohol i la bona amor familiar: heus ací l'argu- ment d'aquest film, interpretat per Gladys Brockwell, Gaston Glass i Violet La Plante. La seva projecció en els cinemes catòlics i morals acaba d'ésser concertada entre Ibèria Films i Casa Vilamala.

Es una cinta de bella exemplaritat, que plaurà al jovent per les escenes d'heroisme i d'amor, i als adolescents per les nombroses aventures que s'hi descabdellen, i a tot públic selecte per la propietat de l'acció i de l'escenari.

El gravat representa l'àlgid moment en què el pare de l'enamorada malda per deturar al xerif que vol empresonar el protagonista.

—En un suburbi de la vostra Barcelona.

Va haver hi un silenci. Després la nostra amiga ocasional, va conti- nuar així:

—I el nostre entrenador, ha estat sempre un dels amics del vostre Mussolini. No sabeu qui vull dir? En Lasarte,—el fill del cèlebre fitxa- dor, dels homes tinguts com a peri- llosos per al vostre antic règim?

—I com ha estat possible amb un tal entrenador, d'escolar-vos ací dins, seu suprema de l'anti-primo- riverisme?

L'amiga somriu, somriu... com per fer-nos impacientar. Ara continua:

—Mireu: el meu company ja havia ocultat sempre el seu origen per temença. En un moment, però, no va poder ocultar-lo més. Llavors, en assabentar-se d'això el propi Avi, amb un cop envigorit de dignitat sobre la taula, va trencar tot pacte. Jo mateixa, vaig haver de volar de de nou a la meua llar al suburbi de la vostra ciutat.

—I ara!—exclamem nosaltres tot encuriosits.

—Però, era massa important la conquesta perquè els meus amos, hi renunciessin així com així. Ah! que no endevineu quina estratagema s'inventaren per a refer les paus?

—Chi lo sà.

—Doncs mireu: un mati es presen- tava ací al Palau, un estol de gent de poble i demanava de veure l'Avi, com a obrers. Obrers?—replicà tot d'una l'Avi—doncs que passin de seguida.—I feien acte de presència. Ells eren els meus infantadors i els de les meves germanes: els qui es guanyen el pa en la tasca de l'infan- tament nostre. Si haguessin d'atu- rar-se per qualsevol mala anomena- da, tot aquell estol i d'altres estols encara, perdrien el pa. L'Avi va

enternir-se, oblidà el nostre origen feixista, i no sols va consentir de paraula l'entrada de mi i d'altres, sinó que va prometre refrendar-la amb un decret presidencial.

—Es molt bon home l'Avi...— interromp el cronista.

—Boníssim per als obrers.—Va fer-se un altre silenci. Després ella encara, en una efusió d'amabilitat, va explicar-nos les mil trifugues i vituperis, per les quals hagué de passar per viure en el sòl peninsular.

—I et plau d'ésser màquina d'es- criure?

—Estilo i màquina d'escriure, és allò que em plau més.

I la nostra amiga va oferir-nos-en raons.

—Tant l'estilo com una servidora fem de secretaris de confiança a mig món.

—Tanmateix és veritat.

—Ens confien els seus secrets els enamorats: sabem totes les tortuosi- tats i intrínquils dels negocis: pos- seïm les reconditeses dels diplomà- tics i polítics: no se'ns poden ocultar els rendiments de comptes més comprometedors i àdhuc ens enco- manen que els destriem d'aquella manera que no infonguin sospita al poble. I els poetes ens confien els més purs sentiments de llur inspi- ració...

UN enorme truc a la porta va esverar-nos: L'ordenança.

—Apa, cuiteu, que el senyor ara està sol...

—Adéu, doncs, i gràcies,—vam dir a la màquina d'escriure.

La màquina va somriure amb el brill de les seves varetes per estre- nar. I fins va semblar-nos que encara ens deia:

—Adéu... Adéu... I bona sort!!!

PELAUZY.

El cine catòlic internacional

En el número de «Le Blé qui lève», corresponent al dia 9 del mes d'agost, trobem una interessant interviú amb el canonge Brohé, sobre el proble- ma del cine. L'il·lustre personatge es mostra pessimista respecte els apro- fitaments dels films més en voga, per part dels elements morals. Els uns, els soviètics, van de dret a des- truir la religió, socavant-la en els seus punts bàsics. Els altres, obnu- bilen, com amb cloraform (és frase del popular canonge belga) la ment dels espectadors amb tota mena de platxeris sensuals.

El canonge Brohé, però, no des- confia de trobar un desllorigador a un tan seriós problema, sempre que es cerqui per altres vies de les que no s'ha cercat avui. Aquestes consis- teixen en l'edició en gran escala de films propis, amb aportació de con- siderables capitals. Si molta de gent coopera a l'edificació d'escoles, sin- dicats, i d'altres institucions, per què no pot cooperar així mateix a la fôr- mació d'una ampla societat comercial per a l'edició de films cristians?

I a aquest propòsit, ell recorda com per una iniciativa dels belgues, una tal solució fou ja proposada al Congrés de La Haya, a l'any 1927. En el Congrés de Munic de 1929, va decidir-se de continuar-ne l'estudi. I en la reunió celebradora a Zurich per l'abril de l'any vinent, sembla que s'abondarà de dret la solució del problema.

Aquesta, consistirà en la creació immediata d'una societat internacio- nal d'edició de films. Ella estarà composta de societats nacionals, una sola per cada país, qui aportarà el capital i serà la distribuïdora dels films dins el seu territori. Allí on existeixin varies societats, per a ésser admeses dins de la internacio- nal, abans hauran d'aplegar-se i constituir-ne una sola.

El fi d'aquesta internacional serà doble: editar films, no sols per a sales familiars, sinó per al gran pú- blic; i segon, fundar cases de dis- tribució dins els països, on encara no existeixen.

No cal dir com desitgem els millors auguris a una iniciativa de tan ampla envergadura.

Lorés Codina i Roig

RADIO
CROSLEY

Trafalgar, 3
BARCELONA

Quatre tendes de campanya acolliren els nostres joves durant el «camping» del Montseny.

Ens cal, una joventut brava, jolosa, invencible. Entre les seccions més importants del DIC figura l'excurcionisme.

dicalista des de les seves columnes. Grups de veïns de la mateixa població s'han aplegat a comunicar-ho als diaris. I darrerament, el mateix Ajuntament, ha fet una enquesta, i comunica a la premsa el resultat, senzillament aclaparador per a les informacions de la *Soll*.

Tot això creiem que és d'una lliçó que cal aprofitar per a les ulteriors lluites. La veritat és un flam que per profund que se s'encengui, o bé per brossa que es tiri damunt d'ell després de tot, apareix en fora amb tota la seva brillantor. Només cal que hom tingui el coratge cívic per treure una tal brossa del damunt del flam de la veritat, sense enutjar-se, ni menys maltractar, calumniar o injuriar. I aquesta vegada, l'han sabut tenir uns diaris, una majorança respectable de veïns, i el mateix Ajuntament. Honor a tots.

Els obrers, que també en prenguin l'exemple. Es, senzillament, un cas de dignitat, individual i col·lectiva. Aquesta no pot suportar, sense messelleria, que sigui tractada d'imbècil, digna d'ésser *desasnada*, amb l'agulló de les paraules més gruixudes i virulents. I no pot comportar tampoc que sigui afollada amb la mentida, amb la calúnnia, amb l'injúria i amb l'amenaça bàrbara. Per viva que es tingui la consciència de classe, primer de tot cal ésser home digne, puix que sense dignitat, no hi ha llibertat possible.

Sembla que en el tràngol de les actuals lluites socials, hom, sense dir-ho, ha imposat una treva. Es que els dirigents han canviat de tàctica? Es que els obrers han reaccionat, la qual cosa ha esperat a aquells? Tan-debò una tal lluita constitueixi el principi de la fi del despotisme i l'inici d'una veritable emancipació per a l'obrer.

Festes Majors

Hem vist en un poble de pagès, la primera festa major sota el signe de la República i quasi a la revetlla de l'aconseguint de la llibertat nacional. Es un poble de sentiment catalanista bastant adormit i on la consciència social i la fidelitat a la tradició cristiana havien desvetllat una impulsió amatent contra les idees republicanes.

El signe de la República i la propaganda per la votació de l'Estatut fins ara ha fet republicans a tots i catalanistes a no gaires. A la Casa de la Vila, a l'escola, en les balconeres de les societats i als cims dels pals de l'envelat, onejaven les senyeres republicanes i catalanes. Però elles eren com unes flors ventisses, sense l'arrel en el cor dels ciutadans.

Mentrestant, els acords bel·licosos de la Marsellesa provocava aplaudiments d'un retruny hostil; en alguns, les notes de la Santa Espina, no colpien amb entusiasme a ningú. Les festes religioses, enc d'estar governat el municipi per gent de creença i pràctiques religioses, es celebraren sense la concurrència d'aquestes, segons els decrets del novell signe. I les sonades llangoroses tant com xarones de *tangos* i xarlestons animaven l'aire d'una ànima forastera i posaven en els cossos de les parelles dançaires la línia i el moviment d'uns homes aixulapats.

Tot això és senzillament trist. El sentiment republicà no arribarà a obtenir la categoria d'un sentiment nacional o català, fins i tant, que es purifiqui de tot sectarisme, àdhuc de tot partidisme i tot. La Marsellesa evoca massa, sobretot en els pobles rurals, els temps fi de segle, període àlgid de les lluites fratrícides i dels abernagaments anticlericals, perquè un sector considerable pugui sentir en ella el cant de la germanor popular. Greu error, però, constituïria que els que no es senten punyits per cap sectarisme, comportessin que la república seguis essent

la forma governamental dels anti-religiosos. Aquests, si els plau que siguin republicans. Però, també nosaltres hem de voler ésser-ne. Sols la intervenció patriòtica en ella ens en farà aconseguir el domini, informar-la dels nostres ideals i amaran-la dels nostres sentiments.

Cal, també, ara més que mai, que el pagès es catalanitzi. La llibertat no és un fur ni una prerrogativa: és una conquesta. Una conquesta que s'obté amb el domini i reialme del propi esperit. La civilització moderna va uniformant arreu del món els senyals exteriors de homenia. Exemple, el vestir. Però, mentrestant, els esperits nacionals, en allò que tenen de fesomia pròpia, es caracteritzen més i més. Per algun motiu o altre el nostre segle és el segle de les llibertats nacionals.

I l'esperit, en allò que constitueix la seva vida pròpia, és sempre hegemònic. S'imposa per una mena de fortitud suau. Actes de dominació d'ell són aquestes batllobles que t'enduen el teu cos, amic pagès, i li imprimeixen aquestes faisons que et fan semblar tot un altre: un home de les latituds, on gaudeixen del seu reialme, esperits d'altres nacions.

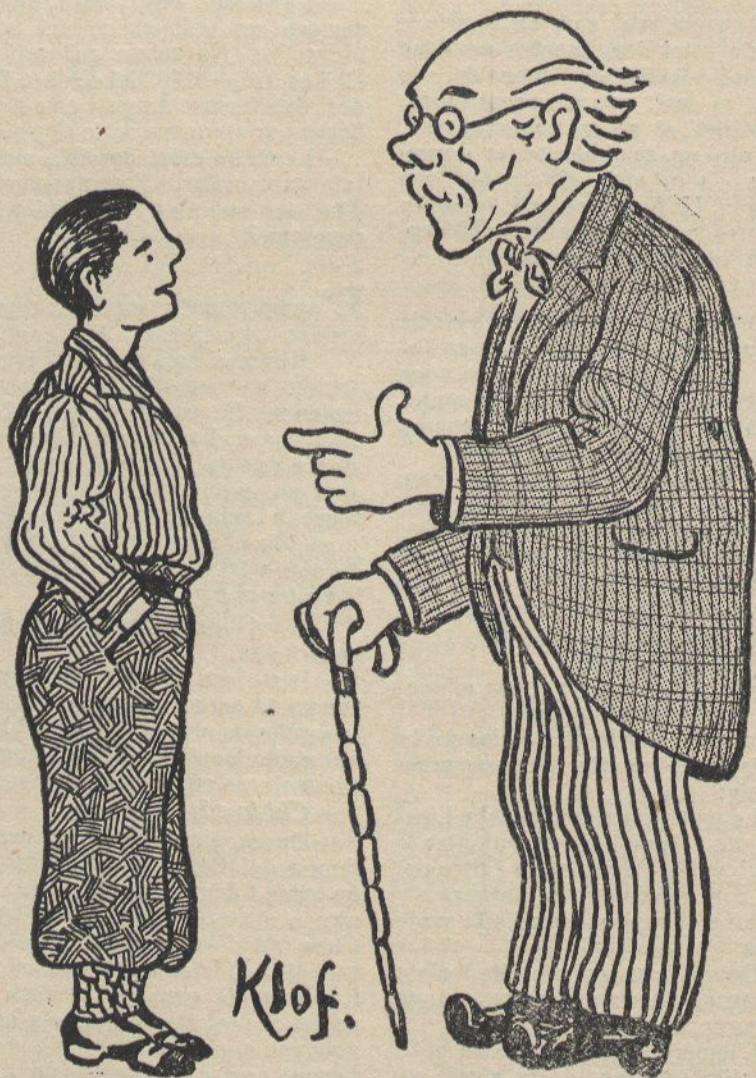
Cal fer música per a la nostra gent. Mentrestant no sigui així, les banderes catalanes, voleiant en les cimberes dels nostres envelats, s'estremiran d'un batec de vergonya o de simulacre. Seran les flors ventisses, sense l'arrel en el cor del poble. I, ai las!, encara el nostre esperit, lliure i tot dins de la llei, seguirà essent esclau fora de la llei i tot. —TULCIS.

La SOLI mentidera

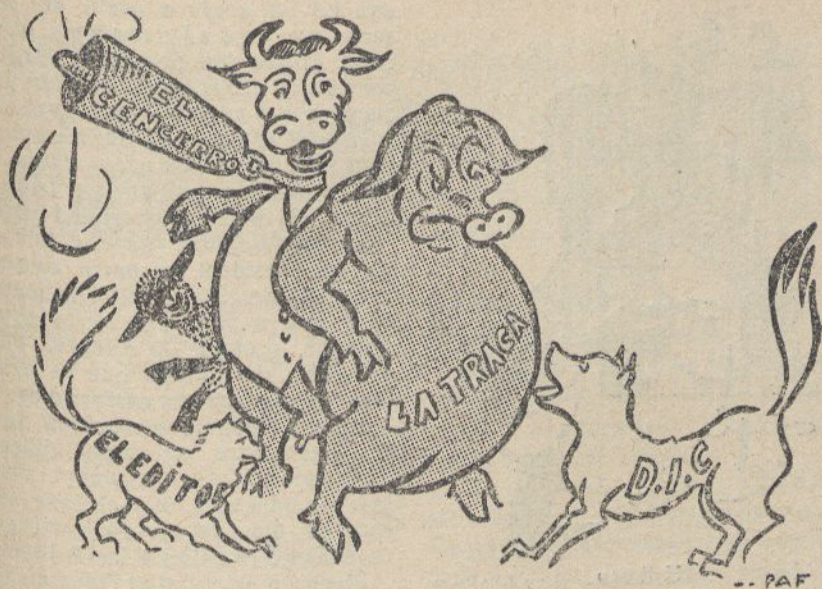
Tothom qui es preocupa una mica de les lluites socials, tenia el presentiment que l'òrgan de l'organització anarco-sindicalista, mentia com

un villà. En la seva follia destructora, tot mitjà li era adient: la mentida, la tergiversació, la calúnnia, l'injúria i àdhuc la blasfèmia roï i tot.

El conflicte de la Seda del Prat del Llobregat, ho ha posat de manifest, i ho ha confirmat d'una manera indubtable. Un, dos diaris, s'han pres el treball d'escatir-ho i desmentir els embulls de l'òrgan anarco-sin-

—També seràs arquitecte, com el papà?
—No senyor! jo, manobre.

LA TRACA: Aquests carques són uns porcs...

Literatura anticlerical

Dins la nostra literatura periodística, existeix tot una tradició anticlerical. Ella prové dels orígens més llunyans. Alguns cops sembla esmortuir-se, per rebrotar amb més virulència cada vegada que commocions polítiques o socials, afluïxen els imperatius de la llei, i relaxen la disciplina ciutadana.

Substancialment, l'anticlericalisme és una mescolança psicològica d'odi a la religió, de propensió nativa a la broma descordada, i d'incitació a la sensibilitat roï. No tothom és anticlerical: molts, però, fàcilment es deixen guanyar, i accepten la rialla estúpida i explosiva, i deixen acaronar-se per les facècies de matís verd. Això explica com l'anticlericalisme, adopta les formes populars de la caricatura: s'expressa amb el tò del conte sornaguer, i del xisto, si més no, de significació doble mal intencionada. L'anticlericalisme seriós amb vesta doctoral, tindria el joc perdut. Els estòlids no el comprendrien: els ingenus el refusarien perquè no els faria riure. I l'home que, si més no, serva una gelosia de dignitat intel·lectual, el menysprearia per poca substància.

Per tant, es pot dir que la flor punxosa de l'anticlericalisme arrela en un dels estratus més primitius de la psicologia del nostre home. I mai no ha mancat qui s'ha insinuat, i ha esdevingut mestre en explotar-los. L'ha explotat el polític sense ètica per a la consecució dels seus fins: l'explota l'home qui sent la fòbia de la religió: l'explota encara el negociant sense escrúpols, cobejós de fortunes fàcils, per a la qual cosa, la licitud de mitjans no compta per a res en l'èxit de l'empresa.

Els elements intencionals de l'anticlericalisme són la mentida, la infàmia, la injúria, la calúnnia impersonals. Tots quatre procediments són punts en tots els codis penals del món, perquè, anteriorment són ja punts, per llei natural, dins la consciència de cada home honrat. Només que per a llur sanció, manca sempre una dada concreta necessària al subjecte de la infàmia, de la mentida, de la injúria i de la calúnnia. Per això ja hem dit que aquestes eren impersonals. L'acusat no és mai un subjecte concret: bé prou que se'n guarden els autors: sinó la classe o l'estament. I l'estament social potser no constitueix una prou determinada personalitat per a fer-la mereixent de mèrit i de punició dins els codis. Quan hom s'ha permès de legislar sobre ella, sovint ha comès enormes extorsions jurídiques. Recordem la ignominiosa llei de les jurisdiccions.

Meditin, però, els jurisconsults, si dintre la nostra profusa legislació, existeixen textos de què hom pot valer-se per a querellar-se contra els autors de la caricatura anticlerical, i del conte cleròfob, brut i xaró. Els altres cuitin a oposar-los caricatura a caricatura, conte a conte, llegenda a llegenda. La llei cristiana prohibeix les armes de la injúria i de la calúnnia, de la infàmia i de la mentida. Però, no ens caldria tampoc d'usar-les, puix, la raó està de la nostra banda. Quan els adversaris recorren a tan vils mitjans i no concreten mai en llurs incriminacions, és que els manca la raó. En canvi, quina teulada de vidre més trencadissa no eixopluga a molts d'ells!

Les faltes contra el sisè manament són les més cares als nostres anticlericals per a escometre la clerecia. Però flaireu només un instant la vida privada d'alguns de tals personatges: atanseu l'oïda a les portes dels seus estatges, i tot d'una constatareu com dins d'elles, xiscla delirós, un embull de serpents de luxúria. La torra escondida celsa l'amadora sovint aguaitada perquè no pugui engelosir-se de la cantatriu del music-hall, qui reserva per

al personatge cleròfob, els afalacs més llaminers. Mentrestant, dins una alcova del mateix personatge, l'esposa gemeix sota l'oprobri, la injustícia i l'abandó. I això no és cap fantasia: la ciutat ressona d'històries d'aquesta llei: les oïdes poden escoltar-les arreu: mans senyalen els herois d'elles.

Altres acusen els clergues i religiosos d'explotadors i enriquits. I ells acostumen a ésser els qui han comès totes les estorsions legals i humanes, per conquerir una fortuna, des del frau contra el treballador fins a l'ensibornament del funcionari i del governant. Són els herois dels monopolis, dels contrabàndols, dels cooperatismes més o menys legals d'Estat. Els qui han aconseguit exclusives de concessió. Els qui han obtingut lleis personalment afavoridores dels seus interessos i conculcadores dels de la col·lectivitat. Encara els qui han acaparat càrrecs públics, la retribució dels quals està en raó inversa del repòs que proporcionen.

No manquen els incriminadors de la droperia, del *dolce far niente*. Si ens poséssim a calcular llur exponent de dinamisme! De molts, coneguts arreu, ni cal tampoc. La vida els somriu plàcida i munifiscent. Els sillons, que es brecen de tan flonjos, pacients serveixen les seves còrpores, macisses i untuoses, mentre el torterol aromàtic de l'habà o de l'egipci, els encensa com a ídoles lefantasiaques, i els endormisca bestialment. El *Roll-Royce* o el *Cadillac* els passeïgen per les nostres carreteres com prínceps indis, i els *Pullmann* els bressolen, com a prínceps indis encara, modernitzats tanmateix, d'unes fronteres a les altres.

Malgrat això, els clergues i els religiosos, segons ells, són els qui conspiren fetillers dins els ministeris i consells de l'Estat: els acaparadors de riqueses: els qui frueixen, al las!, totes les vides de divuit abrils, i aquelles altres, belleses tardorenques, el gaudi de les quals la verinor de la decadència i la malícia encara del *savoir faire*, tornen més concupiscents...

Sou uns mercaders innobles, ja que exploteu la misèria humana i la ingenuïtat estòlida de la gent.

ANGEL GRAU.

Diumenge, 23, tarda

mítin

organitzat

pel DIC a

Sant Climent de Llobregat

Oradors:

Joan Jarque

Antoni Pelauzy

Martí Fuster

Josep M. Aragai

Temes:

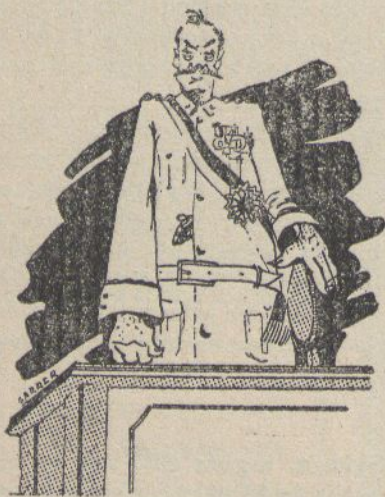
Encara no està aprovat l'Estatut de Catalunya?

Què vol dir ésser republicà.

El divorci.

La llibertat d'ensenyament.

El continent de les Dictadures

Movimiento revolucionario

Les seccions estrangeres dels nostres diaris, vénen plenes de notícies de palpitant actualitat, de l'Amèrica llatina. Què ha passat a l'Amèrica llatina que pugui tenir un interès mundial? Quelcom de nou? No senyors: res d'això, la cosa més natural del món. Un movimiento revolucionario de ideas liberales.

Crec que tantost com les ciències estiguin més avançades, es descobrirà que a l'Amèrica llatina, això del movimiento, no és altre que un mosquit que voleia d'un país a l'altre, tot picant els súbdits, i comunicant-los una mena de mal humor que s'inicia en clatellades i acaba a balas.

El mosquit ha fet acte de presència a Cuba. I d'ací vénen les interessants noves.

Diu un conte...

conegut de tothom, però que ens permetem d'explotar una vegada més per escaure força a la matèria que volem tractar, que un anglès arribà a la ciutat de Mèxic on trobà un fill del país que temps enrera havia conegut a Londres. Quan es conegueren, el mexicà ocupava la plaça de general de l'exèrcit, pel qual motiu, en trobar-se novament, l'anglès preguntà al mexicà quin destí tenia i quin batalló manava, i aquest va respondre-li.

—Mire usted, me di de baja del ejército porque ganaba poca plata—; me compré un cañonito y ahora hago la guerra por cuenta propia.

La contesta de l'anglès no figura en cap de les versions escampades d'aquest conte.

De Pancho Villa ençà

Tanmateix aquest conte, per bé que caricaturitza amb bastant d'encert la propensió dels descendents hispànics de l'altra banda de la mar, resulta un xic exagerat en quant a allò que es refereix als moments actuals. Es clar que si volguéssim tan sols anomenar i classificar per dates i països els movimientos esdevinguts des que assoliren l'indpendència fins els nostres dies, necessitaríem un «Dic» sencer: però de totes maneres, els movimientos,

si no han disminuït en nombre, els darrerament esdevinguts han pres un relleu internacional més important que el d'abans la guerra.

Els de Pancho Villa, o a l'estil Pancho Villa, eren motivats per un senzill mal de queixal o una trampa al julepe, i tenien per únic objecte el d'armar uns quants caballistes i recórrer comarques senceres tirotejant persones i animals i confiscant tot allò que de confiscable se'ls oferia. Aquests movimientos o sublevaciones acabaven en una borratxera general i penjament del cabecilla.

Els actuals, en canvi, són produïts per qüestió d'interessos de mines, o de petroli, o bé per cert nombre d'accions que alguna companyia ianqui ofereix a qualsevol altre polític o general, que és el que els ha fet guanyar en importància.

Però, moralment: hom pot veure que al fi i al cap no han millorat gens.

Machado.

El cop d'estat de l'Uriburu

Ens va causar una impressió penosa quan en arribar notícies del moviment esclatat a l'Argentina: molts diaris de Barcelona ho comentaren favorablement com la desfeta d'una dictadura i el començ d'una època de llibertat i democràcia. Tots ells, en passar el temps, han rectificat el seu punt de mira, i han reconegut que el cop dut a terme per Uriburu, ha estat el més seriós crim polític registrat durant els darrers anys a l'història de l'Argentina.

En aquest país que constituïa una exemplar excepció dels altres del sur

Uriburu.

del continent americà, lliure de tota dictadura des de la d'en Rosas a mitjans del segle passat; Uriburu, aprofitant uns moments difícils, enderrocà el Govern d'Irigoyen elegit per un vuitanta per cent dels votants, i establí dictadura a un país on existia un règim democràtic, model per a molts països.

El moviment de Cuba

El moviment revolucionari de Cuba, presenta ja un aspecte no tan desconcertant, puix que és produït perquè el general Machado ha fet abús del poder que com a president constitucional disposa.

A 1924, el partit liberal que presentava com a candidat a la presidència a Gerard Machado, guanyà les eleccions. Així, doncs, el nou president havia estat elegit per al període de 1924 a 1928; però abans que acabés el seu període presidencial, féu votar pel Parlament una llei que allargava la duració de la seva presidència sis anys més. Els seus contrincants l'obligaren que

una tal llei regís a partir del seu successor, però a les següents eleccions (1928) fou novament elegit, per bé que els enemics polítics declararen que aquelles eren ilegals.

A partir d'aquesta data; comencen els aldarulls i sublevacions a tota la illa, estimulades, en part, per la crisi de treball i la baixa de preu del sucre.

Màrius Menocal (general també) que fou president pel partit conservador des de 1912 a 1916 i d'aquests anys fins a 1920 per haver estat reelegit, prengué la direcció dels sublevats, personatge que ha estat fet presoner aquests darrers dies.

Per altra banda, nombroses figures destacades del partit liberal s'han separat del seu president i s'han unit als sublevats, la qual cosa motiva que dins del mateix partit governamental existeixin fortes lluites.

Machado, ha rebutjat l'idea de fer unes eleccions extraordinàries en vista de l'estat del país, i s'ha constituït clarament en Dictador. Compta per a aquesta fi, amb l'ajut dels EE. UU. Triomfarà o serà enderrocat?

Pancho Villa.

Això, més que de las balas dels governamentals i dels sublevats, depèn de Washington.

JOAN RUNENT.

No es preocupi:
Els cabells blancs poden dissimular-se ben fàcilment. No ho endevinarà ningú. N'hi ha prou amb unes quantes friccions del nou producte científic, que s'aplica com una loció. És inofensiu; no taca ni irrita. El seu perfum és d'allò més agradable.

BELLTON
CONSERVA SEMPRE JOVE

DE VENDA EN
PERFUMERIES I DROGUERIES

De l'excel·lent llibre *Figuras y Figurones*, estampat a Madrid, transcrivim al peu de la lletra aquesta oda heroica, que els nostres lectors llegiran amb goig i general assentiment:

D. LUIS COMPANYS

Es ex-Gobernador de Barcelona, donde su inteligencia y sus preclaras dotes demuestran

[do, conquistó fama inmensa, respetabilidad, prestigio grande y un lugar en la esfera política que mucho le aproxima a la altura suprema.

Parlamentario ilustre, en el Congreso

ha dado claras pruebas de su mentalidad; y como tiene también dotes excelsas de gobernante, extraño no sería que esa figura egregia por sus méritos propios alcanzase

muy pronto una cartera, galardón que merece quien con tanto patriotismo descuell

y es en la vida pública un prestigio y una esperanza cierta.

L'hipocòndric Unamuno assegura que les Corts constituents són molt ensopides. Encara no s'hi ha donat —diu— cap do de pit.

Tot arribarà; esperem que la llumenera de Salamanca obri la boca, però no per a donar nos un do de pit, sinó un re.

Es la única cosa que pot donar de sí.

La delegació de parlamentaris catalans que anà a Madrid acompanyant l'honorable Macià, va instal·lar-se —segons llegim— en un democràtic Pullman, on cap comoditat no era estalviada.

No hi tenim res a dir; la cosa s'ho valia. Ara, que alguns membres de la referida delegació sabem del cert que s'hi trobaren cohibits, per la falta de costum. No volem citar noms; però el lector ja endevinarà que certs individus, talment com la fauna dels nous rics, es troben molt més en caràcter quan viatgen en un modest ganadero, tenint a l'abast de la mà el clàssic botijo i l'últim número de l'esbojarrada Soll.

El ciutadà Casanoves deia, l'altre dia, que el somriure se li dibuixa

damunt els llavis quan sent que li dirigeixen atacs personals.

No té res d'estrany; també somriuriem nosaltres, davant de qualsevol atac, si tinguéssim com ell tantes bones breves en usdefruit.

Tanmateix el pervindre d'En Casanoves no és a l'Ajuntament ni a la Generalitat. Un home que somriu fàcilment i graciosament, i que, a més, és fotogènic, ben plantat i dotat d'una veu envejable, faria més bon paper a Los Angeles que a Barcelona.

Sobretot ara que el cine sonor ha determinat la ràpida davallada de l'admirat Gilbert.

Au, ara és l'hora oportuna de mirar de fer fortuna ben lluny d'aquest continent. Mentrestant, que xipollegin i malparlin, i rumbegin certs companys d'ajuntament.

El cèlebre «Miquel de l'espigar-
[da]

sent, davant l'Estatut, una basarda que l'obliga a vessar tot el seu fel. Esforç balder! Perdrà de nou la

[basa perquè, com sap tothom, els brams [d'un ase

no arriben mai al cel.

A Madrid, una velleta parlà amb En Gassol i li donà un copet a les galtetes. En Gassol —seguim llegint— somreia, mantenint, però, intangible el seu punt de vista que tantes diferències va provocar a Madrid.

Què significava, doncs, aquell copet?

Fou una simple postura? o un reny, fet amb elegància, a la infantil petulància. amb què parla el gran Ventura?

Ens trameten aquesta endevinalla, que inserim a títol de curiositat.

Sóc una vella rampelluda que sempre estic de malhumor; com un ocell que ha fet la muda, sóc malparlada, sóc llenguda, plena de fel, orba de cor.

*Menjo a cada àpat cap i pota i mandonguilles patronals; però el meu plat fort és la pilota feta amb miquetes de la quota que em paguem molts, per desru-
[ca'ls.*

CALAMARS.

L'àngel eixalat

*No sé si sou un home de taverna, que el vi de sis quelcom ha tras-
[balsat: sempre voltat per la químera eter-
[na de contradir el nom de diputat.*

*Amb la parla que useu avinagrada sembleu aquell soldat de Felip
[Quint que si un cop Catalunya anomena-
ho deia renegant i maleint. [va,*

*Mes la concòrdia d'ara no us allu-
[nya, i com que us plau la carn de ca-
[pellà, més que la sort cabdal de Catalu-
[nya a vós us plau de ser ultra-esque-
[rrà.*

*Quan vós parleu, fins els escons
[tremolen, les criatures ploren, llamp de
[Déu!, i endormisqueu tots els mosquits
[que volen tan sols amb el roncar de vostra
[veu.*

*I amb ella espantareu fins a les
[roques els capellans, les dones, — això
[rail, — el govern, els diputats, les oques, Mossèn Solanas i el senyor Pe-
[ray]*

*I malgrat tot no ens fa gens de
[païra la vostra «pose» ni el vostre ta-
[rannà; car ja sabem el que és vendre ver-
[dura, beure barreja, absenta i renegar.*

*No ens fan patir les vostres pa-
[raulades que tenen el regust de l'aigua-
[dent: són tan buides i tan espellifades que un lloro les diria en un mo-
[ment!*

*I aviat restareu sol, sense cap
[tracte; del vostre verb en fugen els de-
[vots, és clar que vós penseu. — Ja tinc
[una Acta!, però a voltes, les actes són pe-
[brot,*

*d'aquells que tenen mala anome-
[nada i cauen al damunt com suc de fel o sageta de punxa emmetzinada per mor del senyor Maura, don
[Miquel.*

*Creieu-me Samblancat, fora pa-
[raules, que fan de vós un Àngel eixalat; més val que volgheu seure en bo-
[nes taules, menjar calent i beure d'amagat.*

*Jeure i dormir i dar-se bona vida, que no serviu per fer de diputat, i mai no arribareu a ser la dida del català ignorant que us ha vo-
[tat,*

*i que ha vist d'un tros lluny la
[vostra llauna, i el vostre accent dolent de foras-
[ter, que mostra la nuesa de la fauna de l'home malcarat i baladrer.*

KIKO.

EL LLEÓ: Descalcen-vos, senyor diputat, que això és la Meca.

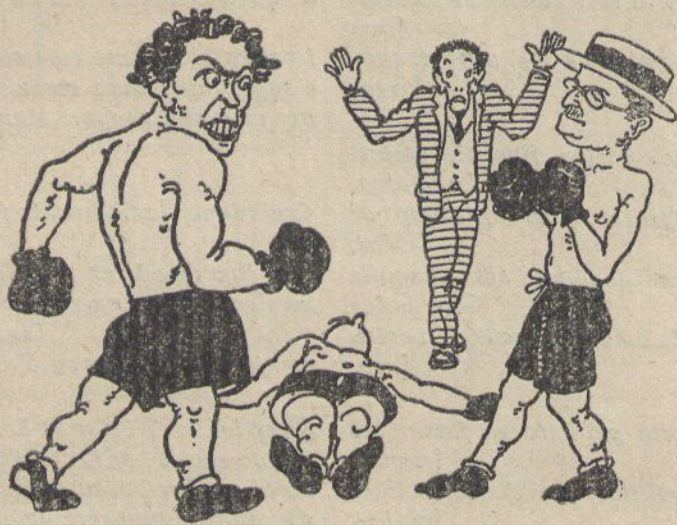
La política esportiva

SECCIO DE BOXA

Dos sensacionals combats a càrrec dels pesos plomes Vachier-Pellicena, i dels forts, Companys-Maura, a quinze repeses.

Tots sabem que l'estiu és l'època més a propòsit pels esports, llevat dels de nou, s'entén. Qui no ha vist la gran competició ciclista de la volta a Catalunya? Els festivals de natació, els campionats d'atletisme, tots ells celebrats en plena canícula; la boxa a l'estiu també té gran acceptació, car els estadis són descoberts, i a l'estiu no és fàcil que plogui i més a la nostra terra D'aquí vé que de tant en tant els organitzadors

molt significativa tots els cops fins que grogui del tot volia sortir del ring. Llavors En Casanovas, company d'equip, va saltar al ring i, enlloc de tirar l'esponja volia atacar a n'En Pellicena, i desafiava a tothom amb paraules gruixudes, com el Goliat bíblic, o com un mató lerrouxista. L'escàndol fou fantàstic; els taxistes amb les bocines, els periodistes amb xiulets mogueren un aldarull de mil dimonis. Davant la passivitat de l'Aiguader, (vaja, això és lamentable): al ring boxa, i a la plaça de braus piropos, però res més, eh? A l'últim, però donà el matx per acabat. No obstant, en Vachier i en Casanovas en el recó del ring cridaven

En Casanovas, company d'equip va saltar al ring.

ens brindin alguns plats forts com el d'aquesta setmana. Valien la pena: van obrir la vetllada Vachier-Pellicena, dos boxadors que prometen; com que era el primer match no hi havia gaire gent, la suficient, però, perquè tothom se n'enterés: molts periodistes, un estol formidable de taxistes i bastants aficionats. Entre els professionals veiérem en Casanovas, Aragay, coequipiers d'En Vachier, En Segarra, Santamaria, Cabré i So'à d'entre molts. Actuava de jutge l'Aiguader, que va estar una mica aigualit; l'espectació és gran i es comprèn. Als primers runds, en Vachier escabullia el bulto, li feia por el cos a cos, però al cinquè rund la cosa va canviar; en Pellicena va entrar en el cos a cos i noi, llavors, la cosa es va engrescar de valent; En Vachier acusava amb una ganyota

i deien mil disbarats i grolleries. Veurem què dirà la Federació... de taxis.

Segon combat

Companys-Maura. En Companys ja ha donat per acabat el seu entrenament en el Govern Civil, i pesa 3.000 unces; en Maura s'està entrenant al Ministeri de la Governació, i pesa 2.888 unces. L'espectació és enorme. Actua de jutge en Besteiro. Han vingut aficionats i professionals de tot Espanya. Entre els espectadors i prop del ring hi ha en Caballero Largo, Prieto Indaleci, Zamora Alcalà, Nicolau, Samblancat, Royo i d'altres. El primer d'atacar és en Companys. Els seus partidaris s'entusiasmen. Continua dominant en Companys. Els espectadors estan nerviosos, l'acomodador Ortega cal-

En Lluhi i En Carrasco van retirar En Companys.

ma els nervis dels cardíacs i dona de tant en tant notícies del film del gran matx. En sortir d'un cos a cos castigador, en Companys rep un directe a l'estómac que li fa treure molta dinamita. Sembla que la cosa s'en-calma; ningú no gosa a piular. Torna atacar en Companys, però en Maura una mica més serè, li venta un joc de bufes que me'l deixa blau, i, per postres un altre formidable directe a l'estómac que li fa sortir pistoles i pistolers. La cosa va acabar malament: el lock-out és imminent. Però veient-se perdut en Companys crida cop baix. En Besteiro diu que no i ordena de nou la lluita; en Companys no s'aguanta, en Lluhi i en Carrasco, managers d'en Companys, tiren l'esponja i el boxador és retirat del ring cridant com un energum: cop baix! cop baix! Quins papers més tristos! Endemig d'un silenci sepulcral, en Besteiro declara vencedor a n'En Maura per desqualificació d'En Companys, i per tant, campió de totes les categories. L'ovació és immensa; en Companys en sentir els aplaudiments des del botiquí, torna altra vegada al ring i crida ¡cop baix! ¡cop baix! Una xiulada i rialles a tot drap és l'acomiadament del flamant líder de l'esquerra catalana. Ho sentim per Catalunya.

EL CRONISTA DE L'ESQUERRA.

La setmana política

Poc a poc les Constituents pugen el diapassó de llur passió política, i la setmana proppassada ha vibrat de l'emoció de dos debats interessants: el promogut pel senyor Ossorio i Gallardo per tal de cercar el mitjà de garantir els drets individuals, i el que s'ha plantejat en discutir-se les atribucions que reclama la Comissió de Responsabilitats.

En tots dos la Cambra ha exterioritzat un desig abrivadíssim de què per damunt de tot i de tothom es vetlli per la seguretat de la República. I en l'un i en l'altre, ha destacat amb fort relleu, uns vius anhels de legalitat, representats primerament en el senyor Ossorio, darrerament al llarg de torns i esmenes en contra del dictamen de la Comissió.

La proposició del senyor Ossorio fou rebutjada. La Cambra estigué en contradicció amb el seu propi esperit; però el senyor Alcalà Zamora amb la seva intervenció inoportuna féu tombar els diputats del seu cantó.

Dos fets lamentables que cal assenyalar: la detenció del senyor Vicari General de la Diòcesi de Vitòria, l'interpel·lació del diputat al qual fa mal d'ulls que la gent resli el rosari a Ezquioga, tan rodonament contestada per Maura.

El comentarista s'ha vist titllat d'amic de Lerroux; malgrat això —licència, amics— té el deure de remarcar l'importància del discurs del leader radical a Sòria. La tònica: equanimitat i comprensió que en aquestes hores tristes són d'un valor ponderatiu.

La brillantíssima intervenció parlamentària del senyor García Alvarez, ha recordat el lloc enlairat que havien assolit en d'altres temps a les Corts d'Espanya els sacerdots. La

Cambra escoltà el Sr. García amb força delectança, i el senyor Alcalà Zamora li respongué galantment. Tct plegat una mostra de cordialitat benfactors.

Bona part de l'expectació política s'havia congriat entorn de l'actualització dels parlamentaris catalans al volt de l'Estatut. Una reunió plena de misteri, rectificacions, la carta falsejada dels Srs. Marcel·lí Domingo i Alomar havia complicat enormement la cosa senzilla i clara que havia d'ésser la remesa de l'Estatut.

I, finalment, la remesa de l'Estatut, fou aquella cosa senzilla i clara que algú preveia. I de més a més, cordial. Un dia de glòria i de triomf per a l'Avi, i també per a tots els catalans. —A. PALACIN.

Carnet de l'Estranger

Les negociacions Anglo-Índies, han pres aquests darrers dies un camí de no intel·ligència a causa de què el Mahatma es nega a participar a la pròxima conferència de la Taula Rodona. La negativa del líder nacionalista prové que ell considera que el pacte de Delhi ha estat trencat per les autoritats angleses en el cobrament de les contribucions agràries.

Tant per la part anglesa com per la dels índus que assisteixen a la dita conferència, l'abstenció de Gandhi ha causat profunda impressió, puix tots consideren que sense la col·laboració d'ell no es pot arribar a un acord definitiu respecte a la Constitució Federal de la Índia.

Tej Bahadu Sapru, coneguda personalitat índia, ha fet unes declaracions al representant de l'Agència Reuter en les quals diu que està disposat a gestionar entre el Govern anglès i Gandhi per tal d'arribar a un acord.

L'augment constant del nombre d'obres sense feina als EE. UU. constitueix una tremenda preocupació per a l'opinió pública del país.

La Cambra del Comerç ha proposat d'establir la setmana de cinc dies, amb la qual mida es podria oferir feina a un major nombre.

Hom creu que a conseqüència d'una tal crisi sense precedents en la història dels EE. UU. els elements socialistes augmentaran als seus prosèlits —perquè tenen inserits en el seu programa, el subsidi a l'atur forçós.

S'han iniciat les negociacions comercials entre Txecoslovàquia i Hongria a fi d'arribar a un tractat definitiu.

Com hom sap, des de 1930 no existia cap tractat comercial en vigor entre ambdós països. Una de les causes d'això va ésser l'intel·ligència entre els partits agraris de Txecoslovàquia, a fi de protegir el blat txecoslovac contra la competència hongaresa.

Ara s'ha vist el fracàs de semblant política i als centres txecoslovacs existeixen grans desitjos que hom pervingui a un acord.

JOAN RUNENT.

IMP. ALTÉS. — BARCELONA. — 11188

fol +4
OS(46.711 Bar) DIC